

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/1087/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217869
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217869.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSŤ, s. r. o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 5. augusta 2014 č. k. 7C/361/2012-100 a o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 26. septembra 2014 č. k. 7C/361/2012-122, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 1 písm. a) bod 1., § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 44 ods. 8, 9 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a zistil, že súdny exekútor podal dňa 23. 12. 2005 na Okresný súd Levice žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd vydal dňa 28. 12. 2005 poverenie, ktorým súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie. Žalobca podal návrh na zmenu exekútora, ktorý doručil exekučnému súdu dňa 15. 10. 2009. Exekučný súd doručil návrh súdnemu exekútorovi na vyjadrenie v lehote 10 dní. Súdny exekútor listom doručeným exekučnému súdu dňa 22. 12. 2009 oznámil, že so zmenou exekútora súhlasí. Exekučný súd vyzval exekútora, aby sa v lehote 10 dní vyjadril, či si uplatňuje trovy exekúcie a zároveň doručil exekučný spis. Exekútor doručil exekučnému súdu spis a vyčíslil trovy exekúcie dňa 15. 03. 2010. Exekučný súd uznesením zo dňa 08. 07. 2010 č. k. 13Er/758/2005-21 žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora zamietol, exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 85,67 eura. Súd v prvom rade skúmal, či nárok na náhradu škody nebol na súde uplatnený predčasne, to znamená, či sa žalobca obrátil so svojim nárokom na náhradu škody na príslušný orgán pred podaním žalobného návrhu. Nakoľko v danej veci žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom súdu, je orgánom príslušným na predbežné prerokovanie tohto nároku Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Súd mal zo zoznamu podaní, ktorý je uložený na správe súdu pod Spr/1001/2012, preukázané, že žalobca sa obrátil na príslušný orgán (Ministerstvo spravodlivosti SR) so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody

dňa 25. 05. 2012. Z toho vyplýva, že žalobca uplatnil svoj nárok na súde pred uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie žiadosti, keď žalobný návrh bol doručený Okresnému súdu Levice dňa 28. 09. 2012. Následne súd skúmal, či v danej veci sú splnené všetky predpoklady zodpovednosti za škodu, a to protiprávny úkon, vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Vo vzťahu k porušeniu povinnosti Okresného súdu Levice vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote 30 dní, mal súd vykonaným dokazovaním fotokópiou spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 13Er/758/2005 preukázané, že medzi podaním návrhu na zmenu exekútora dňa 15. 10. 2009 a rozhodnutím exekučného súdu o zamietnutí návrhu na zmenu exekútora dňa 08. 07. 2010 síce uplynula pomerne dlhá doba, počas uvedenej doby však exekučný súd nebol nečinný, nakoľko skúmal formálnu a materiálnu stránku vykonateľnosti notárskej zápisnice, ktorá v danej veci bola exekučným titulom, a následne, keď dospel k záveru, že táto trpí nedostatkami, na základe ktorých ju nie je možné považovať za materiálne vykonateľný exekučný titul, návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora zamietol a exekúciu zastavil. Konajúci súd ako orgán štátnej moci musí vydať v prvom rade rozhodnutie zákonné a spravodlivé, na základe dostatočne zisteného skutkového stavu. To znamená, že súd musí mať pre svoje rozhodnutie všetky potrebné podklady. Podľa názoru súdu, akákoľvek lehota, ktorú zákon stanovuje na rozhodnutie súdu, nemôže začať objektívne plynúť skôr, ako má súd oprávnený vo veci rozhodnúť k dispozícii všetky pre rozhodnutie relevantné podklady. Opačný výklad by znamenal, že súd by mal povinnosť rozhodnúť napriek tomu, že nemá pre rozhodnutie potrebné podklady, čo je v rozpore s požiadavkou, aby súdy rozhodovali zákonne a spravodlivo a aby ich rozhodnutia boli preskúmateľné z hľadiska dôvodov. Na základe uvedeného súd konštatoval, že nesprávny úradný postup exekučného súdu nezistil. Postup exekučného súdu bol v súlade so zákonom, keď rozhodol o návrhu na zmenu exekútora dňa 08. 07. 2010 bezprostredne po doručení všetkých podkladov potrebných pre rozhodnutie (exekučného spisu, vyúčtovania trov exekúcie), s prihliadnutím na množstvo návrhov podaných žalobcom v ďalších exekučných veciach. Nakoľko v danej veci bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu na zmenu súdneho exekútora a zastavení exekúcie, je uvedená lehota primeraná, vzhľadom na zložitosť veci a závažnosť rozhodnutia exekučného súdu. Skutočnosť, že žalobca s uvedeným rozhodnutím súdu nie je spokojný, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na prijatie záveru, že úradný postup exekučného súdu je nesprávny. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že súd postupoval so zbytočnými prietahmi, súd konštatoval, že prípadné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty automaticky neznamená postup súdu so zbytočnými prietahmi. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, je oprávnený skúmať len Ústavný súd Slovenskej republiky. Súd pritom vychádza z platnej právnej úpravy, podľa ktorej existuje možnosť domáhať sa ochrany svojich práv využitím inštitútu ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, najmä podľa troch základných kritérií, a to zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/12). Postup súdu z hľadiska zbytočných prietahov, teda súdne konanie, nie je oprávnený preskúmať všeobecný súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd Slovenskej republiky na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prietahy). Všeobecný súd môže priznať náhradu škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len v prípade, že o existencii zbytočných prietahov bolo rozhodnuté na to oprávneným orgánom, ktorým je Ústavný súd Slovenskej republiky. V danej veci je nesporné, že žiadne konanie, v ktorom by bol posudzovaný postup exekučného súdu v exekučnom konaní z hľadiska zbytočných prietahov sa nevedelo, preto sa súd otázkou porušenia práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nezaoberal. Pokiaľ nie je preukázané splnenie prvého, základného predpokladu zodpovednosti za škodu, a to protiprávny úkon, nie je, podľa názoru súdu, potrebné skúmať ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, teda vznik škody a príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody, nakoľko vznik škody, ako zmenšenie majetku poškodeného je predpokladom zodpovednosti, len ak škoda bola priamo a nesprostredkovane spôsobená výlučne konaním (opomenutím), ktoré bolo vo vzťahu k zmenšeniu majetku poškodeného rozhodujúce, to znamená, že ak nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, majetok žalobcu sa nemohol zmenšiť. Súd poukázal tiež na to, že až do rozhodnutia o zmene exekútora, je povinný vykonávať nevyhnutné úkony v prospech oprávneného pôvodný exekútor, z čoho je zrejmé, že doba do rozhodnutia exekučného súdu o zmene exekútora neplynie márne a aj z tohto dôvodu nemôže žalobcovi vzniknúť žiadna škoda. Pokiaľ exekučné konanie prebieha, žalobca v procesnom postavení oprávneného, ako každý iný oprávnený, svoju pohľadávku eviduje spôsobom, aký uzná za vhodný a to bez ohľadu na to, či exekučné konanie v budúcnosti skončí vymožením pohľadávky alebo iným spôsobom. Pokiaľ žalobca na evidenciu svojich pohľadávok potrebuje, pravdepodobne s

ohľadom na veľké množstvo týchto pohľadávok, osobitný informačný systém, zamestnancov a vedenie osobitnej administratívy, je to jeho náklad súvisiaci s výkonom podnikateľskej činnosti, a nie škoda, ktorá mu vznikla v dôsledku postupu súdu. Tvrdenie žalobcu o možných následkoch neskoro vydaného rozhodnutia spočívajúcich v tom, že mohlo nastať riziko zániku povinného, riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným a riziko insolventnosti povinného, by bolo možné považovať za významné len v prípade, že by takéto následky skutočne nastali. Žalobca však tieto možné následky uvádzal len všeobecne a hypoteticky a ani netvrdil, že skutočne nastali, preto ich súd nebral do úvahy ako dôkaz, že žalobcovi vznikla reálna škoda. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu, pokiaľ súd konštatoval, že nesprávny úradný postup exekučného súdu nezistil a rovnako ani vznik škody na strane žalobcu v konaní preukázaný nebol, nebolo dôvodné, aby sa zaoberal uplatneným nárokom žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď pre rozhodnutie o priznaní práva na nemajetkovú ujmu je základným predpokladom vznik ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že žaloba je podaná predčasne, nakoľko neuplynula šesťmesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku, pričom žalobca na predbežné prerokovanie podaných žiadostí neposkytol žiadnu súčinnosť, súd nepovažoval za dôvodnú. Žalobca uplatnil svoj nárok na súde sice pred uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie žiadosti, ale žalobný návrh nebol podaný predčasne, nakoľko počas súdneho konania šesťmesačná lehota na predbežné prerokovanie žiadosti uplynula a v konaní nebolo sporné, že žalovaná nárok popiera. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP z dôvodu, že žalovaný mal v konaní plný úspech, ale nepriznal mu náhradu trov konania, pretože si žiadne neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, ako aj vytýkal neúplne zistený skutkový stav veci, pretože súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a tiež bol toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K dôvodom odvolania bližšie uviedol, že zásadne namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nebolo podľa neho možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnom súdnom rozhodnutí a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Ďalej namietal, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastal názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Mal za to, že právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré bolo z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd mal podľa neho aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda boli neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nebolo možné založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne negoval doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá bola základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. Uviedol tiež, že žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Súd 1. stupňa nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s týmto

znaleckým posudkom, pretože zo znaleckého posudku vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. V konaní tak boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody, a to vznik škody, existencia nesprávneho úradného postupu a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou. Uviedol tiež, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Napadnutým uznesením zo dňa 26. 09. 2014 č. k. 7C/361/2012-122 súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie, ktorý je 20 eur, podľa položky 7a/ sadzobníka. V odôvodnení uznesenia poukázal na ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/ a § 8 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia, a tým je odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie ani neobsahuje žiadne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu, môže žalobca len hádať. Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku, a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo 39/2007. V prílohe zák. č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi preto bola v rozpore s týmto zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva žalobcu na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku, vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy, vylúčené. Navyše, podľa ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bol návrh žalobcom podaný pred 01. 10. 2002, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolania žalobcu nie sú dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ako i napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil, keďže súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 01. 01. 2013 (ďalej len "zák. č. 514/2003 Z. z."), ktorý na danú vec dopadá, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe a d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.).

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.).

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom do 30. 11. 2006, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 240 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 1. decembrom 2006 sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov, ak odseky 2 až 4 alebo osobitný predpis neustanovujú inak.

Podľa § 240 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku ustanovenie § 44 ods. 7 sa použije aj na konania začaté pred 1. decembrom 2006, v ktorých súd ešte neudelil exekútorovi písomné poverenie na vykonanie exekúcie.

Zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je osobitným zákonom upravujúcim zákonné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom je zodpovednosť objektívna bez zreteľa na zavinenie, ktorej sa nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak v danej veci vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, ďalej existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Prvým a zároveň jedným z rozhodujúcich predpokladov zodpovednosti za škodu je práve nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci, kedy štát zodpovedá za podmienok ustanovených zák. č. 514/2003 Z. z. za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné - kumulatívne spojenie všetkých troch základných predpokladov, je zrejmé, že bez zistenia prvého predpokladu - nesprávneho úradného postupu nie je už potom dôvodné skúmať existenciu vzniku škody, či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak ich preukáže, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže.

V preskúmvanej veci sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata škody v sume 175 eur a nemajetkovej ujmy v sume 497,88 eura v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 13Er/758/2005 (EX 3663/05). Žalobca nesprávny úradný postup charakterizoval nerozhodnutím o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote, ale až s omeškaním viac ako 273 dní, nesústredenosťou a zbytočnými prietahmi v exekučnom konaní.

Odvolací súd, vychádzajúc z dokazovania súdom prvého stupňa zistil, že exekúcia v danej veci začala dňa 08. 12. 2005 doručením návrhu oprávneného na začatie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor podal na Okresnom súde Levice žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 23. 12. 2005 pre vymoženie sumy 28.800 Sk s prísl. proti povinnému: J. J., Kp. V. XXXX/XX, K., na základe exekučného titulu - Notárskej zápisnice N 4052/2005, NZ 39977/2005, NCRLs 39441/2005, napísanej notárom JUDr. Ondrejom Ďuriačom so sídlom v Partizánskom, ulica Generála Svobodu 1069/4. Exekučný súd vydal dňa 28. 12. 2005 poverenie súdnemu exekútorovi. Dňa 15. 10. 2009 došiel exekučnému súdu návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora, na základe čoho súd prvého stupňa vyzýval súdneho exekútora na vyjadrenie a vyčíslenie trov exekúcie. Súdny exekútor sa písomne k návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora vyjadril dňa 22. 12. 2009 a následne exekučný spis zapožičal exekučnému súdu a súčasne vyčíslił trovy exekúcie dňa 15. 03. 2010. Uznesením zo dňa 08. 07. 2010 č. k. 13Er/758/2005-21 exekučný súd rozhodol tak, že žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora zamietol. Súčasne exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 85,67 eura, do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Stotožňuje sa s názorom súdu prvého stupňa, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora k žiadnej škode nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Súd prvého stupňa ustálil správny právny záver, keď uviedol, že na rozhodnutie exekučného súdu o žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora platila zákonná 30-dňová lehota. Táto zákonná lehota vyplýva z ustanovenia § 44 ods. 7 Exekučného poriadku, účinného do 30. 11. 2006, keď podľa ustanovenia § 240 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. decembrom 2006 sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov, pričom je súčasne zrejmé, že exekučný súd pred 01. 12. 2006 udelil exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie (ods. 2 § 240 Exekučného poriadku). I keď z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa je zrejmé, že exekučný súd o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote nerozhodol, po podaní návrhu na zmenu súdneho exekútora vykonával úkony potrebné k rozhodnutiu o tomto návrhu a následne o zmene súdneho exekútora aj rozhodol, pričom tieto úkony vykonával v primeranej lehote. Žalobca v konaní nepreukázal vznik podmienok na priznanie náhrady škody a nemajetkovej ujmy, keď v konaní nepreukázal ani vznik škody, ani príčinnú súvislosť medzi žalobcom tvrdenou škodou a postupom súdu v predmetnej exekučnej veci. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom platí, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, keďže je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Samotné nedodržanie lehoty nemožno totiž vnímať izolovane, oddelene od ostatných okolností, ktoré majú vplyv na jej plynutie. Vychádzajúc z okolností daného prípadu odvolací súd dospel, rovnako ako súd prvého stupňa, k záveru, že žaloba žalobcu je nedôvodná.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je v zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 OSP rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, k odvolacím dôvodom žalobcu dodáva, že keďže žalobca postup súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, v odvolaní nešpecifikoval a odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, žiaden takýto dôvod nezistil, v tejto časti považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné. Ani nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je postupom, ktorým by mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie o tom, ktorý dôkaz súd vykoná, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 OSP).

K aplikácii novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom ku dňu začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, teda ustanovenie § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení, preto je táto námietka žalobcu nedôvodná. Nedošlo teda k interpretácii hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, ako uvádzal žalobca v odvolaní, a teda nebol ani aplikovaný princíp priamej retroaktivity. K trvaniu stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora, nemohlo dôjsť rozhodnutím súdu o návrhu žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora v primeranej lehote ani k posunutiu trvania právnej neistoty do času,

ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, v konaní pred súdom prvého stupňa nebolo potrebné už ani vykonávať ďalšie dôkazy za účelom preukázania materiálnej škody žalobcu. K úvahám žalobcu o dĺžke a obmedzenosti súdu lehotou odvolací súd dodáva, že súd v danej veci správne aplikoval platné právo a rozhodol v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v súlade s právom na spravodlivý súdny proces a v súlade s právom na prerokovanie veci v primeranom čase. Keďže v danej veci nebol žalobcom podaný návrh na prerušenie konania, ako uvádza žalobca v odvolaní, súd prvého stupňa nemohol o takomto návrhu žalobcu ani rozhodovať.

Z uvedených dôvodov, ako aj s poukazom na skutočnosť, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil všetky podmienky rozhodujúce pre rozhodnutie súdu o nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ako aj sa správne vysporiadal so všetkými námietkami účastníkov konania, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania, teda v znení účinnom od 01. 09. 2014 (ďalej len citovaného zákona) súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 citovaného zákona v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) citovaného zákona poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 18ca citovaného zákona z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov Zákona o súdnych poplatkoch (ďalej len sadzobník súdnych poplatkov) je súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20 eur.

Keďže predmetom odvolacieho konania bolo aj napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 20 eur, odvolací súd sa zaoberal aj preskúmaním napadnutého uznesenia. K námietke žalobcu, uvedenej v odvolaní, že napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne dôvody, preto je nepreskúmateľné, odvolací súd dodáva, že aj keď riadne odôvodnenie uznesenia, rovnako ako rozsudku, je súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy SR, stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti, spočívajúce len v uvedení, že ide o súdny poplatok za podané odvolanie s uvedením konkrétnej položky sadzobníka súdnych poplatkov v Zákone o súdnych poplatkoch, vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 OSP a nenaplnia intenzitu odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. Podstatou súdneho rozhodovania je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv, a nie prepätý formalizmus pri koncipovaní súdneho rozhodnutia. Preto pre dostatočné odôvodnenie uznesenia o uložení poplatkovej povinnosti nie je podstatné, či rozhodnutie súdu obsahuje oddelenú časť

s výslovným uvedením nadpisu odôvodnenie alebo odôvodnenie nasleduje bezprostredne vo výrokovej časti, ale musí byť z neho zrejmé, z akého dôvodu je poplatková povinnosť uložená, v akej výške a podľa ktorej položky. K tvrdeniu žalobcu, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, avšak spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, odvolací súd dodáva, že tento výklad žalobcu ignoruje ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch, a to § 2 ods. 4 tohto zákona, podľa ktorého poplatníkom je ten, kto podal odvolanie, § 5 ods. 1 písm. a), podľa ktorého poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania a § 6 ods. 2, podľa ktorého sa poplatok podľa rovnakej sadzby vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Takýto výklad žalobcu je účelový, v rozpore so zákonom, i zámerom zákonodarcu a viedol by k záveru, že v podstate žiadne odvolacie konanie by nepodliehalo súdnemu poplatku, keďže poplatková povinnosť za odvolanie voči žiadnej žalobe v sadzobníku súdnych poplatkov uvedená nie je. Rozhodnutím súdu prvého stupňa nedošlo k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov, podliehajúcich súdnemu poplatku a použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku, ale len k aplikácii ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 39/2007, odvolací súd k tomu dodáva, že z tohto rozsudku vyplýva, že pokiaľ nie je stanovená sadzba súdneho poplatku za určitý druh konania v sadzobníku, teda pokiaľ určité konanie nie je ako poplatkový úkon uvedené v sadzobníku, v rámci tohto konania nevzniká ani poplatková povinnosť za odvolacie konanie. V danom prípade však už v čase podania odvolania poplatková povinnosť za tento druh konania - žaloba na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu v verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bola stanovená. K prechodnému ustanoveniu § 18ca odvolací súd ešte dodáva, že toto ustanovenie stanovuje, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012 sa vyberú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012. Keďže v danej veci bolo odvolanie podané dňa 12. 09. 2014, pričom išlo o súdny poplatok za konanie (odvolacie konanie), pričom bolo podané až po 30. 09. 2012, nešlo ani o úkon, ani o konanie začaté do 30. 09. 2012, preto ak súd prvého stupňa vyrubil žalobcovi za podané odvolanie súdny poplatok podľa položky 7 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov, jeho rozhodnutie je vecne správne, preto odvolací súd aj napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.